

MARC MACROECONÒMIC

L'economia catalana es contraurà un 0,5% el 2010

- Catalunya iniciarà el camí cap a la recuperació econòmica amb creixements positius els darrers trimestres de l'any vinent
- La sortida de la crisi es fonamenta en la fortalesa exportadora de l'economia catalana, que es beneficiarà de la recuperació dels països del nostre entorn
- Les exportacions creixeran un 1% davant la caiguda del 10,9% registrada el 2009; la demanda interna continuarà feble i es sanejarà el patró de creixement
- La recuperació serà lenta i mantindrà dificultats en la creació neta d'ocupació; la taxa d'atur se situarà al 18,2%

L'economia catalana iniciarà, el 2010, el camí cap a la recuperació de la mà de la represa de l'activitat exportadora. El PIB es contraurà un 0,5% per al conjunt de l'any, però registrarà creixements positius els darrers trimestres. Així es desprèn de l'escenari macroeconòmic que preveu el Projecte de Llei de Pressupostos per al 2010. Tot i que l'evolució del PIB se situarà encara en cotes negatives, es tracta d'una xifra que millora de manera molt notable respecte al creixement previst per al 2009, que el govern situa en el -4,1%.

La recuperació de l'economia catalana, que serà lenta i mantindrà encara taxes d'atur elevades, es fonamenta en la capacitat exportadora del teixit productiu català, que es beneficiarà directament de la millora de les economies del nostre entorn. L'escenari previst per al proper exercici apunta que el sector exterior serà el tractor principal de la recuperació. Així, les exportacions creixeran un 1% després de dos anys de caiguda continuada, en especial el 2009 (-10,9%). Aquesta tendència, sumada a la moderació de les importacions (-2,8%) fruit de l'encara feble demanda interna, permetrà que l'aportació al creixement del saldo amb l'exterior sigui positiva (0,8%). D'aquesta manera, l'economia catalana comença a sanejar el seu patró de creixement.

Les previsions del govern assenyalen que la millora del sector exterior s'anirà traslladant de forma progressiva a la inversió empresarial i, en última instància, a la creació d'ocupació. Així ho indica el comportament de la inversió en béns d'equipament: si el 2009 haurà caigut un 24,3%, el 2010 només ho farà un 5%. Malgrat aquesta magnitud se situarà encara en taxes negatives, és un símptoma de la millora en les expectatives a mitjà termini de les empreses. Aquest canvi de tendència també l'han començat a recollir diversos indicadors de confiança, com el de clima industrial o el de sentiment econòmic.

Paral·lelament, la inversió en construcció caurà un 6,1%. Aquesta dada indica que continua produint-se, amb gran intensitat, l'ajustament del sector, en especial pel que fa a la construcció residencial.

Una taxa d'atur del 18,2%

Tot i l'inici de la recuperació previst per a finals del 2010, la sortida de la crisi serà lenta i amb taxes de creixement molt reduïdes. Això dificultarà el reton a la creació neta d'ocupació. En aquest sentit, el govern preveu encara unes taxes d'atur elevades, del 16,1% el 2009 i del 18,2% el 2010. En termes absoluts, i en mitjana anual, s'estima que es destruiran 61.000 llocs de treball, molt per sota dels 268.600 previstos per a aquest exercici.

L'atonía del mercat laboral té efectes directes sobre la demanda interna, ja que moltes famílies han modificat les seves pautes de consum arran de la crisi econòmica. Així, la despesa en consum de les llars es mantindrà encara molt feble l'any 2010, amb una caiguda del 0,6% (es contraurà un 4,3% el 2009). Aquesta debilitat en el consum privat es compensa, en part, amb un creixement del 3% de la despesa de les despeses de les administracions públiques, que mantenen encara els plans d'estímul fiscal per a l'impuls de l'economia.

Cap a una patró de creixement més equilibrat

Una anàlisi detallada del quadre macroeconòmic permet observar com l'economia catalana va corregint progressivament alguns dels desequilibris que havia anat acumulant en l'última dècada. Després d'un dràstic ajustament de l'activitat, provocat per la frenada del sector immobiliari i de les restriccions al crèdit derivades de la crisi financera internacional, l'economia catalana comença a sanejar l'elevat dèficit exterior: el 2010, la contribució de la demanda externa al creixement (0,8%) serà superior a la de la demanda interna (-1,3%).

En segon lloc, Catalunya ha reduït el diferencial d'inflació amb la zona euro fruit de la moderació dels preus del cru i de la debilitat de la demanda interna. Si es manté aquesta tendència, aquest pot ser un factor que afavoreixi la competitivitat de les empreses catalanes i reforci la seva activitat exportadora.

Finalment, l'economia catalana també està millorant la seva productivitat. Si bé és cert que hi contribueix el fet que s'està destruint ocupació, la substitució com a motors de l'economia de sectors com la construcció –generalment més intensius en mà d'obra– per d'altres més basats en coneixement pot consolidar aquesta tendència.